

De lijn blijft open voor slachtoffers

Derde rapport over meldingen van seksueel misbruik in de Kerk is geen eindpunt

- ▶ Tot eind 2015 waren er 1.046 meldingen
- ▶ Raad van experts zou bisschoppen adviseren over toekomst daders
- ▶ Ook wie tot voor kort procedeerde tegen de Kerk is welkom

Jozefien VAN HUFFEL

Op 22 februari stelde Manu Keirse, samen met bisschoppen Johan Bonny van Antwerpen en Guy Harpigny van Doornik, een overzichtsrapport voor over de tussen 2012 en 2015 ontvangen meldingen over seksueel misbruik in de Kerk. Keirse is voorzitter van de Interdiocesane Commissie voor de Bescherming van Kinderen en Jongeren. „Ons rapport uit juni 2014 zou het laatste zijn, maar nadien kwamen nog veel meldingen binnen over feiten van vroeger en ook daar willen we open over zijn”, zei hij.

Het rapport spreekt van 1.046 meldingen in vier jaar tijd. Vóór de deadline op 31 oktober 2012 dienden 628 mensen een dossier in bij het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel Misbruik, een neutrale instantie. De opvangpunten van de bisdommen, waarvoor geen einddatum is voorzien, ontvingen in 2014 en 2015 95 meldingen, bovenop 286 meldingen in 2012 en 37 in 2013.

Voorts ligt het nieuwe cijfermateriaal in de lijn van dat uit de vorige rapporten. Tachtig procent van de feiten deed zich bijvoorbeeld meer dan dertig jaar geleden voor, ruim de helft zelfs meer dan veertig jaar. Keirse: „Dat geeft een idee van de duur van het leed na misbruik.” Op het moment van de feiten was negen

op de tien slachtoffers minderjarig en negentig procent van de daders priester of religieus.

De slachtoffers waren vooral uit op diverse vormen van bemiddeling, maar via de stichting Dignity werd ook 3,9 miljoen euro aan schadevergoedingen uitbetaald, in opdracht van het Centrum voor Arbitrage zowel als van de opvangpunten.

Het rapport is echter geen eindpunt. De opvangpunten blijven open. „Voor sommigen kost het nu eenmaal tijd om de drempel te overwinnen en hun verhaal te vertellen”, zegt bisschop Bonny. „We moeten ons ook afvragen hoe we mensen opvangen bij wie de bemiddeling met de Kerk is afgerond, maar die later nog nood hebben aan een gesprek. Ook dat moet kunnen.”

Daarnaast staat preventie in de toekomst centraal, zowel in de opleiding in de seminaries als in de begeleiding van alle pastoraal aangestelden. „Als een situatie vragen oproept, ook zonder strafbare feiten, is het onze taak de priester begeleiding aan te bieden”, zegt bisschop Harpigny.

„Een Raad van Toezicht kan met meer afstand naar elke situatie kijken”

Bij de voorstelling van het rapport werd ook de oprichting van een zogenoemde Raad van Toezicht aangekondigd, „die dwingend advies zal geven over welke functies nog kunnen worden opgenomen door pastoraal aangestelden bij wie grensoverschrijdend gedrag is vastgesteld”. Het zou vooral gaan over daders voor wie het gerecht geen beperkingen meer oplegt en over wiens toekomst een bisschop of overste dus beslist. Eind 2014 legde

bisschop Bonny in de Bijzondere Kamercommissie Seksueel Misbruik al de vraag voor of er hulp van buitenaf mogelijk was bij die beslissingen, „want zonder ondersteuning zijn kerkelijke verantwoordelijken amper gewaagd om te beslissen”.

De Standaard noemde al namen van mensen die gevraagd zouden zijn voor de raad. „Zo ver staat het niet”, zegt Olivier Lins, woordvoerder van bisschop Bonny. „Het staat enkel vast dat het zou gaan om mensen uit diverse samenlevingsdomeinen, die afstand kunnen nemen van een concrete situatie en ieder vanuit hun expertise oordelen.”

Vlak na de voorstelling van het rapport besliste het Hof van Beroep in Gent over de burgerlijke rechtszaak van 36 slachtoffers die het Vaticaan en de Belgische bisschoppen aansprakelijk achten voor de schade die ze leden doordat feiten in de doofpot verdwenen. De rechter oordeelde dat de dagvaarding niet aan de voorwaarden voldeed, onder meer omdat slechts één slachtoffer zich bekendmaakte en de anderen anoniem bleven en omdat de slachtoffers geen concrete feiten op tafel legden en niet aangaven wie ze precies voor welk feit verantwoordelijk achten.

Hebben de betrokken slachtoffers nu hun kans verkeken wat bemiddeling betreft? Bisschop Harpigny: „Vanaf het moment dat ze de juridische strijd staken, zijn ook zij welkom om zich bij de opvangpunten van de Kerk te melden”, zegt hij. „We willen nooit iemand contact weigeren.”

Opvangpunten voor misbruik in een pastorale relatie: 02 509 97 43 of info.misbruik@kerknet.be.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Bescheiden, dankbaar en barmhartig

„Eén ding hebben alle mensen ter wereld met elkaar gemeen: we komen allen naakt en weerloos ter wereld. We kunnen bij onze geboorte niet lopen, niet spreken, niet zelfstandig eten. We begrijpen of spreken geen enkele taal. We hebben geen enkel bezit, noch enige kennis of nuttige vaardigheid. We zijn zo hulpeloos dat we zonder anderen slechts luttele uren te leven hebben. Ja, iedere mens ter wereld is aan het begin van zijn bestaan honderd procent afhankelijk van anderen.

Het enige wat we al kunnen, is schreeuwen. Een schreeuw die betekent: voed me, kled me, pak me vast, houd van me. Wat een geluk dat de meeste ouders die schreeuw begrijpen. Dat zij ons voeden, kleden, verzorgen, troosten, strelen en wiegen. Dat zij ons jarenlang helpen opgroeien naar zelfstandigheid. Dat ze ons leren leven en overleven. Dat ze ons over goed en kwaad vertellen, over schoonheid, over wat waardevol en belangrijk is. Dat ze ons liefhebben en alle kansen geven die binnen hun mogelijkheden liggen. Dat alles zou moeten volstaan om een leven lang bescheiden, dankbaar en barmhartig te zijn.

Bescheiden dus. We denken zo snel dat we alles aan onszelf te danken hebben. Wie het beter heeft dan zijn buur, ziet vooral zijn eigen verdiensten. Had die buur echter dezelfde startkansen? Werd hij met dezelfde talenten geboren? Uiteraard maken we in het leven heel wat keuzes die bijdragen tot het leven dat we leiden. Niet iedereen benut zijn talenten, zoals we leren in een bekende parabel. Persoonlijke verantwoordelijkheid bestaat en is belangrijk. Inspanning en ijver kunnen lonen. Wie echter hier geboren is, heeft onnoemelijk meer kansen gekregen dan wie het licht zag in pakweg de sloppenwijken van Calcutta of de favela's van Rio de Janeiro. Bescheidenheid is daarom een wijze houding.

Dankbaar mogen we zeker ook zijn. Voor die heerlijke geboorteplek in ons welvarende Europa. Voor ouders, opvoeders en leerkrachten die ons kennis en kunde meegaven waarmee we een leven lang ons voordeel doen. Voor een welvaartsstaat die ons opvangt in momenten van tegenspoed en ouderdom. Ons startpakket is zoveel luxueuzer dan dat van de meeste bewoners van deze planeet. Die voorsprong maakt voor velen het verschil. We hadden er bij aanvang geen verdienste aan, maar haalden er veel baten uit.

Barmhartigheid tot slot. Want als we zoveel in de schoot geworpen kregen, scheidt dat dan geen morele plicht tegenover de minder fortuinlijken? Wie beseft hoeveel geluk wij van bij onze geboorte hadden, kan toch niet hardvochtig zijn voor armen, voor mensen met een beperking of slepende ziekte, voor vreemdelingen die oorlog en geweld ontvluchten en op onze deur kloppen.

Laten we als christenen niet stilletjes zwijgen wanneer het egoïsme zich laat horen. De hardheid en kilheid in onze samenleving manifesteren zich steeds nadrukkelijker. Vooral ten aanzien van vluchtelingen wordt dat stilaan stuitend. Angst en afwijzing regeren. Stalen rolluiken worden neergelaten in harten en hoofden. Mensen worden herleid tot zwermen en cijfers. Hoe komt het toch dat steeds meer landgenoten niet langer in staat zijn om de mens achter de vluchteling te zien? Herkennen zij dan niet langer de blik van een kind, de wanhoop van een moeder of vader, de ellende van een gelijke? Is de afsluiting rond onze tuin de grens van ons blikveld geworden?

Gelukkig zijn er zoveel anderen. Nooit eerder kende onze samenleving zoveel vrijwilligers, zoveel mensen die zich onbaatzuchtig inzetten. Jeugdbewegingen barsten uit hun voegen en geven warme waarden door, van generatie op generatie. Parochies zetten zich in voor kwetsbare medemensen, voor naaste burens en gasten uit verre en barre streken. Deze mensen houden het vuur brandend. Zij zijn vleesgeworden bescheidenheid, dankbaarheid en barmhartigheid.„

Manu Keirse (aan tafel, midden) en de bisschoppen Guy Harpigny (links) en Johan Bonny (rechts) stellen het rapport voor aan de pers. © Jozefien Van Huffel

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be